

DaSKnyt

Nr. 04 • Maj 2020

Indhold

Veteran træf	side 1
Lørdagsflyvning	side 2
Coronakrisen	side 2
Bestyrelsesmøde	side 2
Mens alt står.....	side 3
Lidt historie.....	side 4 – 5
Castel C25.S	side 6

DaSKnyt udgives af

Dansk Svæveflyvehistorisk Klub

Svæveflyvecenter Arnborg
Fasterholtvej 10, 7400 Herning

Redaktion

Jens Degner
Mail: degnersclub@gmail.com
Telefon 2256 5222
www.dask-vgc.dk

Ny
Mail!

Foto

Dieter Betz
Søren Lyngkjær
Jens Trabløt

Layout

Stig Mohr Langborg /Just Graphics
sml@justgraphics.dk
Telefon 5124 6376

Dansk Svæveflyvehistorisk Klub (DaSK)
er stiftet i 1988 og har sit hjemsted på
Svæveflyvecenter Arnborg.

Klubbens formål er kort beskrevet
at sikre, at svæveflyvehistoriske
værdier bliver istandsat, opbevaret og
vedligeholdt på forsvarlig måde.

DaSKnyt

Dansk Svæveflyvehistorisk Klub

Veteran træf

To veteraner, der i fordums tid havde et nært forhold, ja man kan vel sige et kærligt forhold efter en god dag sammen, er vendt hjem.

Efter mange år i Australien, er Ib Braes, der snart fylder 92, flyttet hjem til Danmark, og bor nu i Gråsten.

Ib's første glasflyver, LS-1-0 (0 står for preproduktion), doneret til DaSK sidste efterår, er også vendt hjem og er nu registreret med sine gamle kendingsbogstaver: OY-MMX.

Lørdag den 2. april mødtes de to veteraner på Arnborg, hvor OY-MMX fløj for første gang i DaSK regi.

Reunion: Far og søn og OY-MMX

Søren Braes briefer Johannes Lyng

Specielle luftbremser på OY-MMX

Ib Braes følger første flyvning

Dieter Betz: Hun flyver som en drøm

Lørdagsflyvning

For at flere kan få fornøjelsen af at flyve i klubbens herlige gamle fly, énsædet som tosædet, begynder vi nu med lørdagsflyvning.

Der flyves på følgende lørdage i 2020 på Arnborg.
09. maj – 23. maj – 06. juni – 20. juni – 04. juli – 18. juli –
08. august – 22. august

Der vil være en DaSK flyveleder til sted hver lørdag.
Briefing kl. 0900 i klublokalet.

Du kan tilmelde dig ved at benytte dette link: Tilmelding til lørdagsflyvning: <https://doodle.com/poll/s9dh3fyz59drt3ds>
Du kan tilmelde én eller flere lørdage ad gangen, ligesom du også kan slette din tilmelding.

Er det ikke flyvevej, er der altid et job, den venter i hangaren.

Flyvereglement > dask-vgc.dk > Medlemmer > Klubforhold

Coronakrisen

Tirsdagsholdet arbejder ufortrødent videre under Coronakrisen, og så længe krisen varer, også om onsdagen med max. 10 deltagere hver arbejdsdag - Alle forholdsregler er overholdt!

Kaffen nydes med behørig afstand

Gö4 vinge dopes

Flot doneret skab med hædersbevisninger

Ny AIR-DRYER på toilettet - "GLIDER-DRYER"

Bestyrelsesmøde

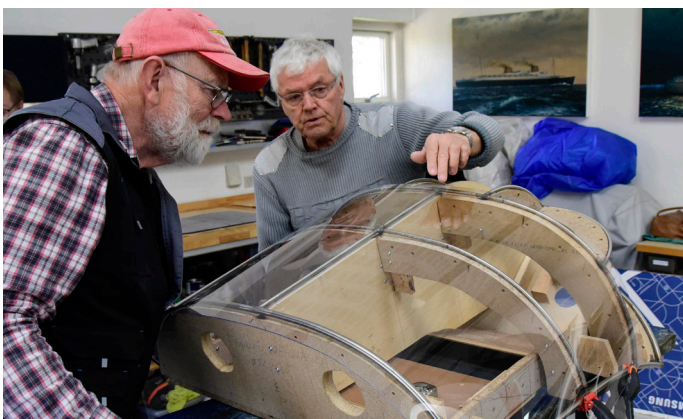
Bestyrelsesmøde nr. 101 blev afholdt den 21. marts på Arnborg. Referatet i sin helhed findes på hjemmesiden: www.dask-vgc.dk under punktet Medlemmer/Klubforhold.

Bestyrelsen har konstitueret sig som følger:
Formand: Johannes Lyng
Næstformand og sekretær: Søren Lyngkjær
Kasserer: Niels Peder Møller
Bestyrelsesmedlem: Niels Ebbe Gjørup
Bestyrelsesmedlem: Klaus Degner
Suppleant: Søren Braes

Vellignende fotos af d'herre kan ses på: www.dask-vgc.dk under punktet Kontakt/Bestyrelsen.

Mens alt står stille

"Mens alt står stille pga. Coronakrisen, har Peter Zier (nyt medlem og troldmand til at restaurere fly) svejset Gö4 hooden og fabrikeret et nyt sæt vinge-fairings, også til Gö4."

Lidt historie om Polyt III

Polyt III fløj første gang 12. april efter total restaurering

Til venstre Polyt III B. Til højre Polyt III A. Fotograferet i Værløse 1960.

Konstruktionen af Polyt III blev påbegyndt i 1951. Man havde på det tidspunkt erkendt, at skoling på tosædede fly var det mest sikre og rationelle.

Det blev forsøgt at få licens til at bygge en Castel C.25 S, men projektet måtte opgives på grund af manglende godkendte tegninger.

I stedet gik konstruktionsafdelingen med Helge Petersen (HP) som primus motor i gang med et nyt PFG – projekt.

Et tosædet skolefly med spændvidde på 14,8 m., glidetæl 16 og min. synk 1.20 m/sek.

Det skete med støtte fra Tuborg Fond og Laurits Andersens Fond.

Nu traf det sig så heldigt, at Flyvevåbnet også stod og manglede et tosædet skolefly. I Værløse havde man midler og værkstedsfaciliteter til at bygge fly i træ og stålør, så der blev truffet aftale om, at Flyvevåbnet skulle bygge en prototype.

Polyt III A

(Registrering 93-931 senere Z-931 og endelig OY-XFA).

Den blev betegnet Polyt III A og prøvefløjet i juli 1954 med PFG – medlemmet P.H. Nielsen ved pinden.

Prøveflyvningen medførte bl.a. at højde- og krængeror blev gjort større for at opnå tilfredsstillende rorvirkning.

I øvrigt var vinger og haleplan af træ, medens krop, finne, sideror og højderor var af stålør. Højderoret var specielt derved, at dets bjælke også optog haleplanets bøjningskræfter.

Som særligt raffinement var hovedhjulet indrettet, så det kunne gøres svingbart. Det betød at man lettere kunne manøvrere flyet på plads i hangaren. Arrangementet blev dog senere opgivet.

I de følgende 13 år fløj Polyt'en i Værløse med militær registrering 93-931 og senere Z-931.

Den deltog i DM 1955 med Elle og Borreby. Det blev til en samlet placering som nr. 5.

Den blev også benyttet af Signe Skafte Møller sammen med en anden kvindelig pilot, til at sætte kvindelig danmarkrekord i fri distance og målflyvning på 86 km. fra Værløse til Korsør i 1957.

I juni 1966 blev det besluttet, at Flyvevåbnets svæveflyvning af økonomiske grunde skulle ophøre ved udgangen af 1966. Flyvevåbnet så dog positiv på svæveflyvning på flyvestationerne, bare det ikke kostede penge.

Der blev da truffet aftale om at flyve- og jordmateriel kunne fordeles og udlånes til de nydannede civile klubber på flyvestationerne: Værløse, Aalborg, Karup og Skrydstrup.

Ved denne fordeling overgik Polyt III A fra FSN Værløse til FSN Aalborg Svæveflyveklub, hvor den blev indregistreret som OY-XFA.

I 1971 blev det nødvendigt at udelukke svæveflyvning fra Aalborg Lufthavn. FSN Aalborgs Svæveflyveklub måtte finde nyt domicil på Aars flyveplads.

I 1983 erkendte man at Polyt'ens tid var omme, så den gik på pension i en alder af 29 år med:

- 15.553 starter.
- 1.647 timer.

Den sidste flyvning fandt sted den 29.10.1983 med Gert Frikke ved pinden. Turen gik i flyslæb efter en KZ-7 tilbage til Aalborg. Her blev den ophængt under hangartaget på Garnisonsmuseet.

Polyt III B

(Registrering OY-XAG)

Bygningen af PFG's egen Polyt, betegnet III B, gik i gang i 1954, efter at der var foretaget nogle konstruktive ændringer på grundlag af erfaringer med Polyt III A.

Træarbejdet udførtes af S.B. Jensen og PFG medlemmer, svejsningen af kroppen blev udført af Hans Jacobsen, en svejser fra Flyvevåbnet.

Arbejdet skred ret langsomt frem på grund af pengemangel, men takket være hjælp fra Thomas B. Thriges Fond var Polyt III B, OY-XAG, klar til prøveflyvning i maj 1960. Den fandt sted i Værløse og P.H. Nielsen var også pilot ved denne premiere.

I de følgende år gjorde Polyt'en god fyldest ved skoling af elever frem til første soloflyvning. Denne foregik på Grunau Baby, da man endnu ikke vovede at risikere et to-sædet fly ved et så risikabelt foretagende som en elevs solodebut!

Polyt III blev ofte kritiseret for dets udseende. Særlig var det den voldsomt store Hood der var skæmmende.

Til trods for dens lidt forhistoriske udseende og Clark Y-vingeprofil, havde den utrolige gode evner til at holde højde over andre svæveflyvere i termikken.

Polyt III C

(Registrering OY-XAG)

Også i PFG erkendte man, at Polyt III B nok trængte til en ansigtsløftning. Derfor gik man i 1964 – 65 i gang med at modernisere flyet, som samtidig "forfremmedes" til Polyt III C, stadig med samme registrering.

Kroppen blev forkortet og fik ny finne og sideror af moderne tilsnit. Vingerne blev forlænget, bundkoblingen flyttet bagud, der kom hjulbremse og større gummiklodser over meden. Endelig fik den ny hood og nyt næseparti af mere strømlinet udformning.

Per Weishaupt, der i sin tid anmeldte versionen III C i Flyv, gav den gode ord med på vejen. Han roste instruktørens gode udsyn fremad fra bagsædet og de eminente egenskaber i svag termik. Stall lige ud betegnede han som uskyldige som med en Grunau Baby, men spin fandt han ret voldsomt.

Det sidste blev desværre demonstreret på dens sidste flyv-

ning, som fandt sted den 2. juli 1967 i Kaldred flyveplads ved Kalundborg. Efter wirebrud i lav højde spandt den i jorden under forsøg på at nå tilbage til startstedet med totalhavari og kvæstelser af eleven til følge.

I alt opnåede Polyt III B/C, OY-XAG: 3.779 starter og 541 timer i sit syv år korte liv.

Polyt IIIA kom til DaSK.

Som nævnt tidligere blev Polyt III A, OY-XFA ophængt under hangartaget på Garnisonsmuseet i Aalborg.

Herfra blev den i 2015, af DaSK medlemmer, med stor besvær firet ned mellem udstillede militærfly og kørt til Arnborg.

En total overhaling blev i årene herefter foretaget på DaSK's værksted i Arnborg.

Frugterne af det enormt store arbejde kulminerede Påskedag den 12/4 2020, med tilfredsstillende prøveflyvning. DaSK formanden og værkstedslederen Johannes Lyng foretog prøveflyvningen..

..og Johannes kommentarer efter 1. flyvning:

"Polyt'en kan samles uden værktøj. Ingen splitter m.m.

Flyver harmonisk / Gode luftbremser / Nem at handle på jorden / Et godt skolefly."

Af Erling Rasmussen

(Kilde PFG (Polyteknisk Flyvegruppe) 60 års jubilæumsskrift 2003)

Polyt III i Kastrup

Polyt III i Københavns Lufthavn i Kastrup 3. maj 2020.
Lær artiklen i næste nummer af Nordic Gliding.
Foto: Jens Trabolt

Castel C.25S

Som nævnt i artiklen om Polyt III søgte PFG om tilladelse til at licensbygge en Castel C.25S. Få kender dette franske tosædede skolefly/svævefly. Her er lidt facts.

Konstrueret af Robert Castello. Prototypen fløj i 1942 i det endnu frie Sydfrankrig.

Det franske Luftfartsministerium bestilte efter afslutningen af krigen i maj 1945, 100 eksemplarer til brug i de franske svæveflyveklubber. Flyene blev bygget af flyfabriken Fouga. I alt blev der bygget 170 stk.

Castel C.25S var sammen med Caudron C.800 rygraden i de franske klubber indtil ankomsten af Wassmer WA 30 Bijave i begyndelsen af 60'erne.

C.25S satte i begyndelsen af 50'erne adskillige distance rekorder.

Lidt specifikationer:

Spændvidde: 16,0 m., planareal: 20,0 m², sideforhold: 12,8, glidetotal: ca. 25

